

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Одеський державний університет внутрішніх справ
Кафедра адміністративного права та
адміністративного процесу

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ **АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ**

Матеріали

VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

23 жовтня 2019 року

Одеса
ОДУВС
2019

Суркова Т.М., Баранов С.О., ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА В СУЧАСНОМУ СУДОВОМУ ПРОЦЕСІ	163
Топали Ю.В., Коропатов О.М, ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В УКРАЇНІ	166
Усата Г.О., Денисова А.В., АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ БЮДЖЕТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА	169
Фархадов Р.В., Коропатов О.М, КОРУПЦІЙНІ ДІЇ В УКРАЇНІ СТОСОВНО РОЗМІЩЕННЯ СТАВОК НА СПОРТ, ПОВ'ЯЗАНИХ З МАНІПУЛЮВАННЯМ ОФІЦІЙНИМ СПОРТИВНИМ ЗМАГАННЯМ	172
Чорна Д.Р., Ізбаш К.С. ПРАВА ГРОМАДЯН НА ДОСТУП ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ	174
Шпак М.О., Андрієнко І.С. ІНВАЗІЙНІ ВИДИ РОСЛИН ЯК ПОТЕНЦІЙНА ЗАГРОЗА ЕКОЛОГІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ (ПРАВОВИЙ АСПЕКТ)	177

ПРАВА ГРОМАДЯН НА ДОСТУП ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ

Чорна Д.Р., курсант 201 навчального взводу Одеського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник: Ізбаши К.С., старший науковий співробітник відділу організації наукової роботи Одеського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент, майор поліції

Кожна людина має право на вільне вираження свого погляду, і це право включає свободу пошуку, отримання і поширення будь-якої інформації незалежно від державних кордонів усно, письмово чи за допомогою друку або художніх форм вираження чи іншими способами на свій вибір. Вказані права передбачені у Загальній декларації прав людини та Міжнародному пакті про громадянські та політичні права [1, 3].

Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод закріпила не лише право на свободу вираження поглядів, а й право одержувати і передавати інформацію та ідеї без втручання органів державної влади і незалежно від кордонів [2].

Конвенція Ради Європи гарантує як фізичним, так і юридичним особам право на доступ до офіційних документів, що є у володінні публічних органів. До переліку публічних органів включено центральний уряд та адміністрацію на національному, регіональному і місцевому рівнях, законодавчі органи та судову владу при здійсненні управлінських функцій, а також фізичних чи юридичних осіб, тобто суб'єктів приватного права, але виключно при здійсненні ними управлінських функцій у разі делегування таких повноважень з боку владних суб'єктів [2].

Необхідно наголосити, що згідно з Конвенцією Ради Європи під офіційними документами слід розуміти будь-яку інформацію, зафіксовану в будь-якій формі, сформовану, отриману чи таку, що знаходиться у розпорядженні органів державної влади.

Основою правового регулювання права на інформацію в Україні є Конституція України, конституційні гарантії таких прав закріплено у ст. ст. 32, 34, 40 та 50. У зв'язку з прийняттям Основного Закону стало важливим кроком впровадження кращих міжнародних демократичних стандартів у розвиток інформаційної сфери. Так, у ст. 34 Конституції закріплено право кожного вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб - на свій вибір [4]. Ця норма повною мірою відповідає положенням Загальної декларації прав людини, Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, Міжнародного пакту про громадянські та політичні права і багатьом іншим міжнародним документам.

Одним із важливих елементів реалізації права громадянина на інформацію є право доступу до публічної інформації. Це право виступає елементом права на інформацію, тому їх не можна ототожнювати. Право на інформацію є більш

широким, складається з цілого ряду прав і полягає в свободі слова та праві збирати, зберігати та поширювати інформацію, в той час як право на доступ до публічної інформації — можливість отримання інформації. Сьогодні правове забезпечення права людини та громадянина на доступ до публічної інформації виступає важливою гарантією побудови демократичного суспільства.

Забезпечення права на доступ до публічної інформації передбачає наявність системи нормативно-правових актів міжнародного та національного значення [6, с. 82].

Основним правом громадянина України в інформаційній сфері є право на інформацію, що регламентується сукупністю положень певних нормативно-правових актів, серед яких Конституція України, Кодекс України про адміністративні правопорушення, Цивільний кодекс України, Закони України «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні», «Про телебачення і радіомовлення», «Про державну таємницю», «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації» тощо.

На сьогоднішнє правове регулювання запиту на інформацію здійснюється відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» [5]. Відповідно до нього, запитом на інформацію є прохання особи до розпорядника інформації надати публічну інформацію, що знаходиться у його володінні. При цьому, публічна інформація — це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації [5].

Закон «Про доступ до публічної інформації» передбачає, що запитувач має право звернутися до розпорядника інформації із запитом на інформацію незалежно від того, стосується ця інформація його особисто чи ні, без пояснення причини подання запиту. Запит на інформацію може бути або індивідуальним, або ж колективним і подається в різних формах: усній, письмовій чи іншій (наприклад, поштою, факсом, телефоном, електронною поштою), на вибір запитувача.

На рівні законодавчого регулювання закріплено, що інформаційний запит має містити певні реквізити, до яких віднесені наступні: 1) ім'я (найменування) запитувача, поштова адреса або адреса електронної пошти, а також номер засобу зв'язку, якщо такий є; 2) загальний опис інформації або вид, назва, реквізити чи зміст документа, щодо якого зроблено запит, якщо запитувачу це відомо; 3) підпис і дата за умови подання запиту в письмовій формі.

Аналіз правових положень, що регламентують питання щодо інформаційного запиту, дає можливість виділити характерні ознаки, притаманні запиту на інформацію, а саме: має містити певні реквізити, визначені нормами законодавства про доступ до публічної інформації; має відповідного адресата — розпорядника інформації, яка знаходиться у його володінні; форма викладення може бути усною чи письмовою; може бути поданий від імені однієї особи

(індивідуальний інформаційний запит) або декількома особами (колективний інформаційний запит); має визначені законом строки розгляду.

Крім того, законодавством встановлені строки надання відповіді на запити. Так, розпорядник інформації має надати відповідь на запит на інформацію не пізніше п'яти робочих днів з дня отримання запиту. Якщо ж запит стосується інформації, необхідної для захисту життя чи свободи особи, щодо стану довкілля, якості харчових продуктів і предметів побуту, аварій, катастроф, небезпечних природних явищ та інших надзвичайних подій, що сталися або можуть статись і загрожують безпеці громадян, відповідь має бути надана не пізніше 48 годин з дня отримання запиту, але клопотання про термінове опрацювання запиту має бути обґрунтованим. Строк надання інформації на запит може бути продовжений розпорядником до 20 робочих днів з обґрунтуванням такого продовження, якщо запит стосується надання великого обсягу інформації або потребує пошуку інформації серед значної кількості даних. Про продовження строку розпорядник інформації повідомляє запитувача в письмовій формі не пізніше п'яти робочих днів з дня отримання запиту.

Важливою гарантією реалізації права на доступ до публічної інформації за інформаційним запитом є безоплатний характер її надання. Якщо ж задоволення запиту на інформацію передбачає виготовлення копій документів обсягом більш як 10 сторінок, запитувач повинен відшкодувати фактичні витрати на копіювання та друк. При наданні особі інформації про себе та інформації, що становить суспільний інтерес, плата за копіювання та друк не стягується.

Відповідно до Роз'яснення Міністерства юстиції України «Право на доступ до інформації як елемент правового статусу особи», розпорядник інформації в певних випадках має право відмовити в задоволенні запиту. Такими випадками можуть бути наступні: 1) коли розпорядник інформації не володіє запитуваною інформацією і не зобов'язаний відповідно до його компетенції, передбаченої законодавством, володіти такою інформацією; 2) коли запитувана інформація належить до категорії інформації з обмеженим доступом; 3) коли особа, яка подала запит на інформацію, не оплатила фактичні витрати, пов'язані з копіюванням або друком; 4) коли запитувачем не дотримуються вимоги до запиту на інформацію.

У відмові в задоволенні запиту на інформацію має бути зазначено прізвище, ім'я, по батькові та посаду особи, відповідальної за розгляд інформаційного запиту, дату відмови, мотивовану підставу відмови, порядок оскарження відмови та підпис. Відмова в задоволенні запиту на інформацію надається в письмовий формі.

Однак, якщо розпорядник інформації не володіє запитуваною інформацією, але йому за статусом або характером діяльності відомо або має бути відомо, хто нею володіє, він зобов'язаний направити цей запит належному розпоряднику з одночасним повідомленням про це запитувача. У такому випадку відлік строку розгляду запиту на інформацію починається з дня отримання запиту належним розпорядником.

Таким чином, проведений аналіз положень чинного законодавства свідчить про те, що реалізація права громадянина на доступ до публічної інформації є

одним із способів одержання інформації від органів державної влади та місцевого самоврядування. При цьому, зміст права громадян на одержання інформації складається з цілого ряду прав, серед яких право на: доступ до офіційних документів, інформаційних ресурсів та систем (передбачає можливість отримання інформацію через засоби масової інформації, з інформаційних стендів, через глобальну мережу Інтернет, яка розміщена на офіційних веб-сайтах та на єдиному державному веб-порталі відкритих даних), право здійснювати запити, адресовані органам влади, а також знайомитися і отримувати від органів державної влади та органів місцевого самоврядування інформацію про їх діяльність.

Література

1. Загальна декларація прав людини: прийн. і прогол. резолюцією Генеральної Асамблеї від 10.12.1948 р. № 995_015. URL http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015 (дата звернення: 15.10.2019).
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : ратифіковано Законом України від 17 липн. 1997 р. № 475/97. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004 (дата звернення: 15.10.2019).
3. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права : ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 19 жовт. 1973 р. № 2148-08. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043 (дата звернення: 15.10.2019).
4. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-ВР> (дата звернення: 15.10.2019).
5. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13 січн. 2011 р. № 2939–VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17> (дата звернення: 15.10.2019).
6. Маштак К. Нормативно-правове регулювання забезпечення права на доступ до публічної інформації: проблеми та шляхи вдосконалення. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 4. С. 81–84.

ІНВАЗІЙНІ ВИДИ РОСЛИН ЯК ПОТЕНЦІЙНА ЗАГРОЗА ЕКОЛОГІЧНИЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ (ПРАВОВИЙ АСПЕКТ)

Шпак М.О., курсант 4 курсу Одеського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник: Андрієнко І.С., доцент кафедри цивільно-правових дисциплін Одеського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Згідно Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» одним з основних завдань законодавства про охорону навколишнього природного середовища є збереження природних ресурсів, а також забезпечення екологічної безпеки [1]. Як вид біологічного забруднення розглядають розповсюдження інвазійних видів рослин, що можуть загрожувати екобезпеці країни. Інвазійні види, витісняючи природні види, трансформують цілі екосистеми та роблять їх бідними на біорізноманіття. Значна частина є видами-